

[Valdemar Thomsen.]

samtidig Skrønen om den rørende Enighed, som man næsten til enhver Tid skifter med.

Under slige Omstændigheder vil Bondepartiet selvfølgelig ufortrødent fortsætte sit Arbejde i Tro til, at det før eller senere vil gaa op for danske Bønder, at de, ligesom Tilfældet er med de andre Erhverv og Befolkingsklasser, maa staa sammen saavel økonomisk som politisk. Meget vilde være vundet, om Venstre gennem Partiets intime Samarbejde med Socialdemokratiet maatte faa Belæring om, at et saadant Sammenhold inden for Landbruget er nødvendigt. Jeg ved ikke, om Venstres Rigsdagsmænd gav sig Tid til at læse deres store Partners, med Dannebrog smykkede, Valgopraab. Deri fandtes der et yderst belærende Stykke, skrevet af det ærede Medlem Hr. Gustav Pedersen. I en lille Opsats gjorde det ærede Medlem gældende, at faglige Interesser er gjort til politiske Spørgsmaal, og at Ønsket om at lade faglige Interesser og politisk Indsats være adskilt, er et Ønske uden praktisk Værdi. Dette er en Kendsgerning, som Landbruget gennem dyrekøbt Erfaring har stiftet Bekendtskab med. Rundt regnet maatte det gennem Trediverne aflevere 2 Milliarder, fordi andre havde lært Kunsten at forene faglige Interesser og politisk Indsats.

I Grunden er det mærkeligt, at det endnu ikke er gaaet op for Venstre, at faglige Interesser paa denne Maade er gjort til politisk Spørgsmaal. Den Omstændighed, at Venstre i 1901 havde 92 Folketingsmandater, i 1920 51, i 1932 38 og i 1943 kun 28, skulde ellers være en god Anskuelsesundervisning om, at der er Grænser for, hvad de kan vente at faa Tilslutning til gennem politisk Magt, og det gælder ogsaa, selv om man nu ved at forraade Andelstanken maaske kan hugge nogle enkelte Mandater fra de Konservative.

Danske Bønder i Almindelighed var, trods Partiet Venstres Modstand, forud for Krigen og Stemningsmageriet i Færd med at indrette sig paa dette Grundlag, ikke fordi de følte sig tiltalt af det, men, fordi der simpelt hen ingen Vej var udenom. Den Position, som L. S. og Bondepartiet da indtog, bar Vidnesbyrd om dette. Selv Hauch maatte, tvunget af Omstændighederne, gaa med paa Tanken om at sætte ind med faglige Magtmidler for at gøre en Ende paa det Sejppineri, der fandt Udtryk i Vandringer fra Land til By saavel af Mennesker som af Kapital.

Meget betegnende er det, at næsten alle demokratiske Lande som Modvægt mod Socialdemokratiet eller i forstaaende Sam-

arbejde med dette har store og stærke Bondepartier, medens man her i Bondelandet Danmark overlader til andres For-godtbefindende, om Bønderne skal have taalelige Arbejdsvilkaar. Finland har sit store Agrarparti, Sverige sit endnu større Bondeparti, der en Overgang selv dannede Regering. Endnu er Partiets Fører Landbrugsminister i Sverige, og af Udtalelser, som han for en Tid siden fremsatte under et Besøg her i København, fremgik det, at Bondepartiets Krav vedrørende Landbrugs-politik ret nøje svarer til vore. I Sverige betragtes disse næsten som en Selvfølgelighed, her i Danmark er det derimod ved at blive saadan, at alle, der taler Bondens Sag, næsten betragtes som udanske.

Det kan Landbruget ikke være tjent med, og hvis det afgørende ved Valget ikke havde været Følelser og Stemninger, vilde Bondepartiet ganske givet have faaet forøget Tilslutning. Landmænd i Almindelighed, Husmænd og Gaardmænd, er i det væsentlige enige med os i de Anskuelser, vi har gjort gældende her paa Rigsdagen, hvad enten det nu gjaldt Modstanden mod den urimelige Tøjskat, mod en, navnlig for det mindre Landbrug, ruinerende Smørlov, mod Priser, der ikke dækker Produktionsomkostningerne, mod en for Landbruget ødelæggende Kronestigning, mod Københavns og Provinsbyernes Favorisering paa Landbrugets Bekostning, særlig gennem Reparationslovene, mod at Andelsforeningerne undergraves gennem nye Beskatningsprincipper, og mod en Pengepolitik, der trods ledige Milliardbeløb forhindrer en Sænkning af Renteniveauet.

Med Hensyn til Regeringens og Regeringspartiernes Udenrigspolitik er det aabenbart nødvendigt at gøre opmærksom paa, at den højtærede Statsminister saa sent som den 11. November i Fjor afgav en Erklæring, hvoraf det fremgik, at det nye Ministerium var tiltraadt med fuld Tilslutning fra de 5 samarbejdende Partier, og at Regeringen vilde videreføre den Linie, der har fundet Udtryk i 8. Juli-Erklæringen. I Betragtning af, at der tillægges denne Erklæring særlig Betydning, gør jeg opmærksom paa, at jeg allerede i 1941 — det kan læses i Folketingstidende Sp. 237 — gjorde gældende, at Forudsætningen for det Tilsagn, Regering og Rigsdag i denne Erklæring har givet, naturligvis maa være, at det, der betyder noget for os som Folk: Kongemagt, Flaget, Sproget, Traditioner vedrørende Kirke og Skole, kan bevares fremefter. Saaledes har Bondepartiets Standpunkt været, og saaledes er det frem-